

Brukerdagene

documaster

25.04.2023

Det er størrelsen det kommer an på...

Journalføring

Ordet «journal» (fra fransk «jour», som betyr «dag») var opprinnelig betegnelsen på en bok som fastsatte hvilke bønner som skulle bes på hvilke tider av døgnet. kan internasjonalt bety både dagbok eller avis, men på norsk refererer det som oftest til enten en *medisinsk journal*, som dokumenter medisinske behandlingsforløp av en pasient, eller en journal over inn- og utgående kommunikasjon med offentlig forvaltning

Journalføring i Norge har en lang og litt uoversiktlig historie, men oppstod med behovet for å holde oversikt over brev som gikk ut fra offentlige (kongelige kontorer). Til å begynne med var dette i form av kopibøker (kopi av utgående brev). Etter hvert ble det innkommende brevet også lagt sammen med det utgående.

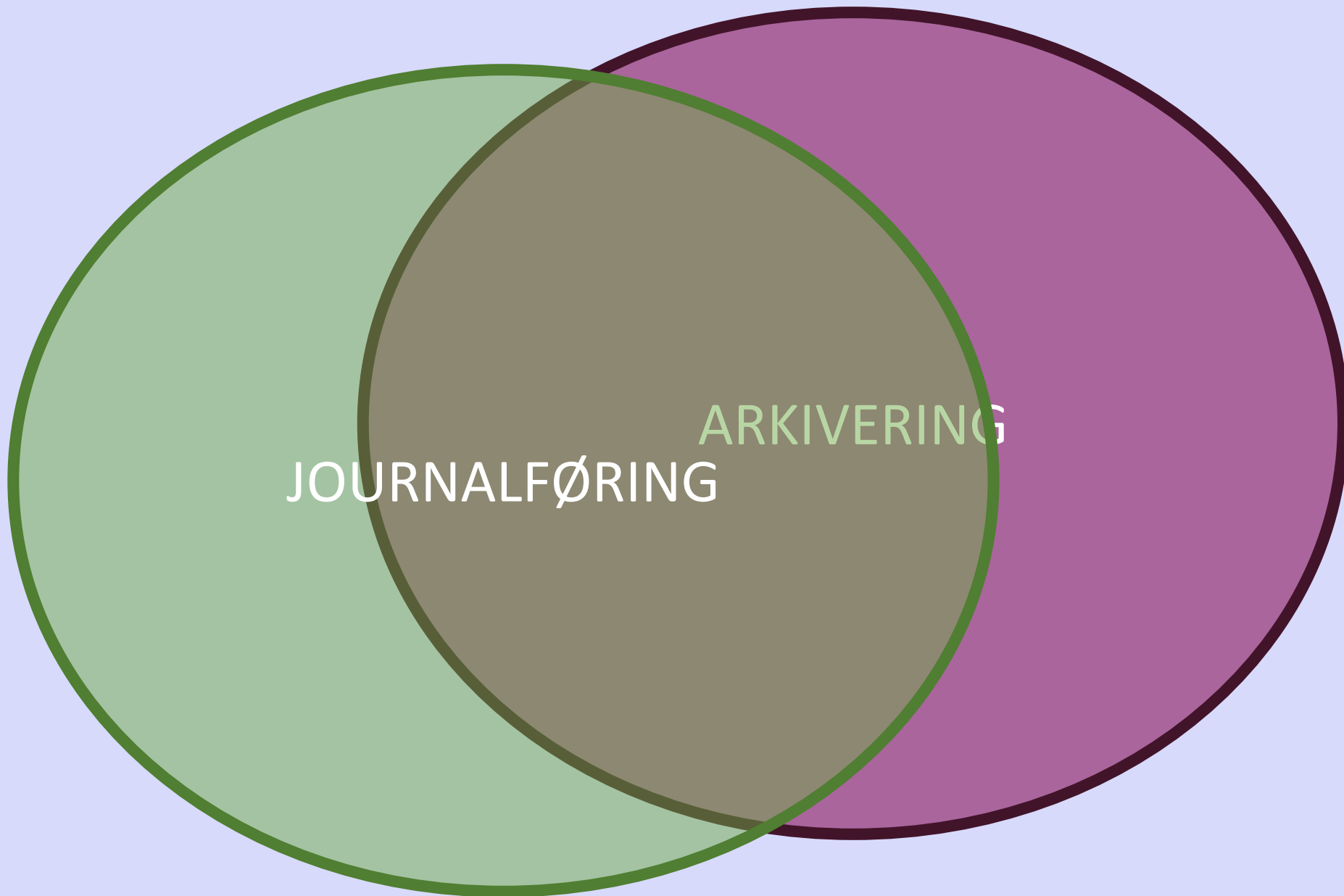
Med eneveldets kraftig voksende byråkrati med kongelig oppnevnte dommere, sorenskrivere og andre embedsmenn spredte praksisen seg og ble også slått fast i Christian Vs landslov.

HVA SKAL JOURNALFØRES?

GLEM DET!

ARKIV ARKIV ARKIV

En journalen er et verktøy for innsyn i et organs kommunikasjon utad. Det har ingenting med bevaringskrav å gjøre.

Kortkortkort om arkiv

- Arkivet handler om kontroll på all relevant dokumentasjon man har i forvaltningen, ikke bare det som beveger seg inn og ut, eller er relevant for saksbehandling
- Arkiv er mye mindre regelstyrt og mer opp til det enkelte organ (hva man faktisk har BEHOV for)
- Det finnes forsøk på standardisering for arkivering for eksempel arkivnøkler/klassifikasjonssystemer og bevarings- og kassasjonsbestemmelser. Ingen av disse setter strenge regler for arkivering
- Klassifikasjonssystemer. Statens fellesnøkkel eller kommunenes K-koder er ikke obligatoriske. Alle offentlige organer står fritt til å bruke hva de vil eller skape sine egne
- Bevarings- og kassasjonsbestemmelser setter bare arkivverkets KRAV for bevaring, som oftest er bevarings-BEHOVET mye større og må vurderes av organet

Arkivering og journalføring har

«Selv om arkivering og journalføring er relaterte begreper er det noen viktige forskjeller mellom de to begrepene.

Arkivering og journalføring er to ulike prosesser knyttet til å lagre og bevare dokumenter.

Journalføring er prosessen med å registrere et dokument i en journal eller et register. Dette gjøres vanligvis for å oppfylle kravene til dokumentasjon og sporbarhet i en organisasjon eller en offentlig virksomhet. Journalføring innebærer vanligvis å registrere dokumentets tittel, dato, avsender og mottaker, og andre relevante opplysninger.

Arkivering er prosessen med å organisere og lagre dokumenter og annen informasjon på en måte som gjør at de kan gjenfinnes og brukes senere. Arkivering kan være på en slik måte at de er enkle å finne og gjenopprette ved behov. Dette kan omfatte å plassere dokumenter i en fysisk eller digital mappestruktur, et system for dokumentbehandling eller en database. Arkivering kan også innebære å utføre en kvalitetskontroll av dokumentene, for eksempel å sjekke om de er fullstendige eller om de oppfyller kravene til arkivering.

Mens journalføring og arkivering er to separate prosesser, er de ofte koblet sammen. For eksempel kan journalføringen av et dokument være en del av prosessen med å arkivere det, eller dokumentene kan være organisert og lagret i arkivet basert på journalføringsinformasjonen.

Journalføring er en viktig prosess som sikrer at informasjon og dokumentasjon er tilgjengelig når det er nødvendig. Mens journalføring er en viktig del av arkivering, er arkivering en bredere prosess som omfatter organisering, lagring og tilgjengeliggjøring av dokumenter og annen informasjon.»

Så hva er egentlig en journal?

- En journal er en logg, en oppstilling over alle innkommende og utgående henvendelser som er relevante for organets faktiske lovpålagte oppgaver. Loggen har sju-åtte obligatoriske metadata. All inn- og utgående kommunikasjon må altså ha disse verdiene og det må kunne sammenstilles kronologiske lister av disse
- Selv om metadataene er definert i lovverket, er ikke alle pr default ikke obligatorisk, siden dette heller ikke er obligatoriske verdier i et saksbehandlingssystem. F. eks. er ikke avskrivning hverken obligatorisk eller noe man egentlig har behov for. Dokumentdato refererer til den datoen som finnes på et fysisk dokument altså slike som finnes på en gammel brevmal.
- Alle som har jobbet med arkiv før de elektroniske journalsystemene vet egentlig dette. I arkivet ligger alle dokumentene, journalen er boka du skrev ned all innkommende (og etter hvert utgående) post i.
- Kopibok skål Petter få snakke om neste år.

Hva skal journalføres?

<https://lovdata.no/forskrift/2017-12-15-2105/§9>

Hvordan skal det journalføres?

<https://lovdata.no/forskrift/2017-12-15-2105/§10>

Offentleglova § 10

Organet skal føre journal etter reglane i arkivlova med forskrifter.

Kongen kan gi forskrift om at organ som fører elektronisk journal, skal gjere han allment tilgjengeleg på Internett, og om korleis det skal gjerast.

Organ som er omfatta av lova her, kan gjere dokument allment tilgjengelege på Internett, med unntak for opplysningar som er underlagde teieplikt i lov eller i medhald av lov. Kongen kan gi forskrift om tilgjengeleggjering av dokument på Internett og om at visse typar personopplysningar og dokument som ein tredjeperson har immaterielle rettar til, ikkje skal gjerast tilgjengelege på denne måten.

NOARK

- Den originale Noark 1 og opp til Noark 3 var en journalføringsstandard
- Noark 4 tok også opp elementene *arkivering* og *saksbehandling*
- Noark inneholder pr dags dato alle metadata for journalføring + en del metadata knyttet til saksbehandling (f. eks. presedens og avskrivning) og arkivering (f. eks. konvertering og bevaring og kassasjon), samt skjermingsinformasjon
- Metadata for journalføring (nevnt tidligere) er OBLIGATORISKE dersom man skal journalføre i Noark, en del metadata for ARKIVERING er obligatoriske dersom man skal arkivere.
- Nettopp at NOARK siden firern har vært en standard for både ARKIVERING og JOURNALFØRING, gjør nok sitt for at man ofte blander sammen disse

Hva skal journalføres (ift lovverket)?

- INN- og UT-gående kommunikasjon som gir GRUNNLAG for saksbehandling SKAL journalføres
- Andre dokumenter KAN journalføres dersom det er hensiktsmessig
- Organinterne dokumenter som inneholder deler av saksavgjørelsen eller presedens SKAL journalføres (SKJØNN)

Hvordan skal det journalføres (også ift lovverket)?

- Dato, saks- og dokumentnummer, sender eller mottaker, saksopplysninger, datering på dokument, klasse, avskrivningsdato (og info), ekspederingsdato
- NOARK-standardene sier hvordan disse metadataene skal systematiseres DERSOM de finnes
- En del av disse metadataene er knyttet til verdier i saksbehandlingssystemer som ikke er obligatorisk. For eksempel forutsetter avskrivningsdato og info at den faktisk finnes i systemet, mens dokumentdato refererer til den datoen som finnes på et fysisk dokument altså slike som finnes på en gammel brevmal, og gir derfor ikke nødvendigvis noe mening i et system som kommuniserer med epost.

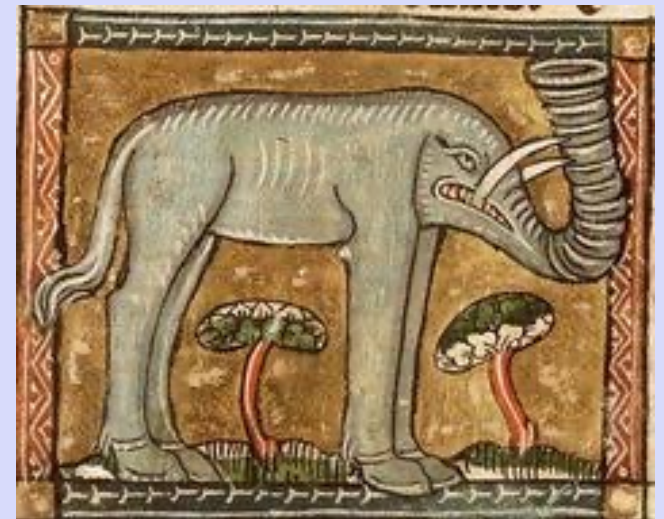
Hvilke systemer kan produsere en journal?

- Hvilke som helst systemer. Uavhengig av hvilket system hvor det kommuniseres ut og inn fra et organ (om dette er et CRM-system, epost, en meldingstjeneste, chat, sakarkivsystem, SMS, brevpost, telefax, telegram, semafor, flaskepost, brevdue, rørpost, prinsesse Märthas englogram, budstikke, etc, etc, etc, ...)
- Men i praksis betyr det å «produsere en journal» å kunne påføre lovverkets obligatoriske metadata og sammenstille disse i en fortløpende logg.
- Selv om metadataene er definert i lovverket, er ikke alle per default obligatorisk, siden noen referer til data som ikke er obligatorisk å bruke i et saksbehandlersystem. F. eks. er ikke avskrivning hverken obligatorisk eller noe man egentlig har behov for. Dokumentdato refererer til den datoen som finnes på et fysisk dokument altså slike som finnes på en gammel brevmal.

Hvilke systemer kan produsere en journal?

- Hvilke som helst systemer. Uavhengig av hvilket system hvor det kommuniseres ut og inn fra et organ (om dette er et CRM-system, epost, en meldingstjeneste, chat, sakarkivsystem, SMS, brevpost, telefax, telegram, semafor, flaskepost, brevdue, rørpost, prinsesse Märthas englogram, budstikke, etc, etc, etc...)
- Men i praksis betyr det å «produsere en journal» å kunne påføre lovverkets obligatoriske metadata og sammenstille disse i en fortløpende logg.
- Selv om metadataene er definert i lovverket, er ikke alle per default obligatorisk, siden noen referer til data som ikke er obligatorisk å bruke i et saksbehandlersystem. F. eks. er ikke avskrivning hverken obligatorisk eller noe man egentlig har behov for. Dokumentdato refererer til den datoen som finnes på et fysisk dokument altså slike som finnes på en gammel brevmal.

Digresjon: Hva er så en postliste?

- Alle journaler kan kalles postlister, men postlister er ikke nødvendigvis journaler
- Postlisten er i likhet med en journal en sammenstilling av inn- og utgående korrespondanse, men den har ikke nødvendigvis de obligatoriske metadataene en journal har
- En postliste lages ut fra organets egne behov og krav

Er det noe som ikke KAN journalføres?

NEI

- Lovverket beskriver hva som SKAL journalføres. Det setter i utgangspunktet ingen begrensninger for hva som KAN journalføres
- Så ingen kommer til å klage hvis jeg journalfører for mye?

JO SELVFØLGELIG! NOEN VIL ALLTID FINNE NOE Å KLAGE PÅ

- Men jeg har ikke egentlig gjort noe galt?

NEI

Må man ha bare en journal?

NEI

Må journalen være i et arkivsystem?

NEI

Er journalføring det samme som offentliggjøring?

SE NESTE SLIDE

SÅ LANGT ER ALT LETT, MEN HVA MED INNSYN?

Offentlige organer plikter å gi innsyn i journalen (ift lovverket)

- Hva betyr «å gi innsyn»?
- Å gi innsyn betyr at man skal kunne legge frem journalen(e) ved forespørsel, ikke automatisk å legge ut på nett
- Man trenger i teorien ikke en gang å produsere journalen FØR den blir etterspurt, SÅ LENGE man vet at man har den nødvendige oversikten og at innholdet har de lovpålagte metadataene
- To ting bestemmer hvordan man gir tilgang til journalene (for tilgang MÅ man gi)
 - Kost-Nytte
 - Ønske om meroffentlighet

Kost-Nytte?

Det finnes flere alternativer for innsyn:

- Produsere journal på forespørsel
- Produsere offentlig journal jevnlig og gi ut på forespørsel
- Produsere offentlig journal og publisere på nett
- Produsere offentlig journal og publisere på nett OG også publisere dokumenter

Mengden arbeid med å gi innsyn i journalen på forespørsel må veies opp mot mengden arbeid det vil være å publisere en offentlig journal, samt hva denne gevinsten vil gi ift åpenhet

Offentlig journal?

- En «offentlig journal» er en journal som er «trygg» å gis ut til det offentlige
- En offentlig journal skal inneholde alt en «vanlig» journal inneholder, bortsett fra opplysninger som det vil bryte annet lovverk å gjøre offentlig
- Hvis en journal er et «søk» i korrespondansen et offentlig organ har er den offentlige journalen igjen et «søk» i den vanlig journalen.
- Dersom journalføringspliktig dokumentasjon skal holdes ute av den offentlige journalen MÅ dette hjemles i spesifikke paragrafer i spesifikke lovverk

Offentlighetsvurdering

- Å produsere offentlige journaler fra journaler krever en vurdering av innholdet
- Det er MANGE forskjellig lover som styrer hvilken dokumentasjon som skal holdes unna en offentlig journal
- Prinsippet om meroffentlighet gjør at man optimalt skal skjerme minst mulig av innholdet i journalen når man produserer en offentlig journal
- En offentlig journal er en forutsetning for publisering

BLA OM

Publisering

PUBLISERINGSVERKTØY

- Det finnes flere alternative verktøy for å publisere journaler, både private og offentlige
- Et godt publiseringsverktøy må kunne
 - Lese obligatoriske metadata fra en arkivkjerne
 - Produsere en offentlig journal
 - Alternativt må offentlig journal produseres i et annet verktøy
- Sammenstille journaler...?

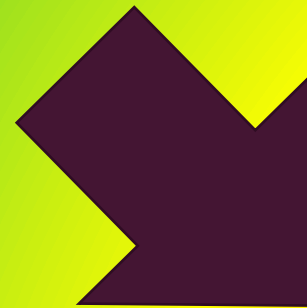
Publisering av journal med dokumenter

- Kompleksiteten øker kraftig
- Meroffentlighet tilsier at man skal skjerme på lavest mulig nivå (Mao sladding)
- Det er vanskelig å automatisere dette

Skjønn...

Personlig skjønn

Felles skjønn

Automatisering

Da hadde jeg i utgangspunktet sagt det jeg skulle si...

... så hvis noen hadde noen spørsmål...

... kunne de ha stilt dem nå...

... men så kom Justisdepartementet og ødela alt sammen

Justis- og beredskapsdepartementet sender med dette på høring et forslag til endringer i offentleglova, offentlegforskrifta og arkivforskrifta. Departementet foreslår et tillegg i offentleglova § 14 første ledd som gjør det klart at ikke bare organinterne dokumenter som sådan, men også journalinnføringer som gjelder organinterne dokumenter, kan unntas fra offentlighet. Videre foreslås det endringer i offentlegforskrifta og arkivforskrifta som klargjør at organer kan journalføre organinterne dokumenter uten at opplysninger om disse dokumentene publiseres i den offentlige journalen som er tilgjengelig på nettet gjennom elnnsyn eller på annen måte.

«I forbindelse med innføring av nytt arkiv- og saksbehandlingssystem for departementene vil imidlertid departementene journalføre et større antall organinterne dokumenter enn i dag. Det er etter dette sannsynlig at utfordringer med innsyn i journalinnføringer som gjelder organinterne dokumenter, oftere vil oppstå enn tidligere, noe som tilsier at det er grunn til å nå innta et generelt unntak fra innsyn for slike innføringer.»

«I lys av dette mener departementet at det er behov for et generelt unntak fra innsynsretten for journalinnføringer som gjelder organinterne dokumenter. Et unntak bør omfatte selve journalinnføringen og alle opplysninger som fremgår av denne, som journalføringsdatoen, saks- og dokumentnummer, navnet på avsender eller mottaker, opplysninger om saken, innholdet eller emnet og dateringen på dokumentet. Disse opplysningene vil samlet, men også hver for seg, kunne avdekke hvorvidt det foreligger intern diskusjon i en sak og omfanget av diskusjonen, på en måte som kan være hemmende for den frie, interne meningsutvekslingen i organet.»

«Departementet har vurdert om det å utelate disse journalinnføringene fra den journalen som publiseres på nettet, vil kunne gi allmennheten dårligere forutsetninger for å be om innsyn i dokumentene, og på denne måten svekke allmennhetens informasjonstilgang. Ettersom disse journalinnføringene etter gjeldende rett også kan utelates fra journalen som er publisert på nettet, ved at organet unngår å journalføre de organinterne dokumentene, kan departementet imidlertid ikke se at forslaget vil utgjøre en reell endring i allmennhetens informasjonstilgang.»

[Høring](#)

Nå er jeg ferdig

SPØRSMÅL?